

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2005/1614
Karar No : 2006/1140

Davacı _____ : Trabzon Baro Başkanlığı
Trabzon Barosu Adliye Sarayı - TRABZON

Davalı _____ : 1- Maliye Bakanlığı
2- Başbakanlık

Davanın Özeti _____ : Kararparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 6/1. fıkrasının (a) bendinin son fıkrası ile Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkanlığının 17.02.2004 gün ve 746 sayılı kararının, Avukatlık Yasasının 9. maddesine aykırı olduğu öne sürülerek iptali istemidir.

Başbakanlığın Savunmasının Özeti _____ : Davanın süresinde açılmadığı ve dava konusu işlemin idari davaya konu olabilecek nitelikte olmadığı gibi, davacının güncel menfaatinin olmadığı ileri sürülerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Maliye Bakanlığının Savunmasının Özeti _____ : Yönetmelikte her türlü resmi kimlik belgesi üzerinden değil yalnızca ismen sayılan resmi kimlik belgeleri üzerinden kimlik tespiti yapılmasının öngörüldüğü, avukat kimliklerinin mesleki bir gruba ait olması nedeniyle bu kimliklerin "kimlik tespiti" uygulamasında kabul edilmesinin, diğer meslek gruplarının da benzer düzenlemeler yapmasına yol açacağı, bunun da uygulamada ciddi zararların ortaya çıkmasına neden olacağı öne sürülerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi İbrahim ÖZDEMİR'in Düşüncesi _____ : Dava konusu Yönetmelik hükmünde, kamu hizmeti gereklerine ve hukuka aykırılık görülmediğinden davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ülkü ERBÜK'ün Düşüncesi _____ : Davacı Trabzon Baro Başkanlığı, Kararparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 6.maddesinin 1.fıkrası ile (a) bendinin ve son fıkrası ile Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkanlığının 17.2.2004 günlü 746 sayılı kararının iptalini istemektedir.

19.11.1996 günlü 22822 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kararparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 sayılı Kanunun 15.maddesinde,"Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak kimlik tesbitine dair gerekli düzenlemelerin yapılması....Bakanlar Kurulunca bu Kanunun yayım tarihini izleyen altı ay içinde çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir. "hükmü yer almaktadır.

Anılan hüküm uyarınca Maliye Bakanlığınca çıkarılan Kararparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin "Kimlik tesbit usulü" başlıklı 6.maddesinde,kimlik tesbitinin bu maddede sayılan belgelerin aslının veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopilerinin alınması veya işleme ilgili evrakın arkasına kimlik bilgilerinin kaydı suretiyle yapılacağı,kimlik tesbitinde kullanılacak

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2005/1614
Karar No : 2006/1140

belgelerin Türk uyruklu gerçek kişiler için nüfus hüviyet cüzdanı, sürücü belgesi veya pasaport olduğu, aynı maddenin son fıkrasında da, Başkanlığın kimlik tesbiti zorunluluğuna ilişkin usul ve esaslar ile kimlik tesbitine esas belge nevini belirlemeye yetkili olduğu kurala bağlanmıştır.

5043 sayılı Yasayla değişik 1136 sayılı. Avukatlık Kanununun 9.maddesinde de, avukat kimlikleri, tüm resmi ve özel kuruluşlar tarafından kabul edilecek resmi kimlik hükmündedir. kuralı yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, Trabzon Barosu üyelerinden birinin adına gelen havaleyi almak üzere Banka şubesine gittiğinde avukat kimliğini ibraz etmesine rağmen kimliğinin, Karaparanın Önlenmesine Dair 4208 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte belirtilen kimlik tesbitinde kullanılacak belgeler dışında bir belge olduğundan bahisle kabul edilmediği anlaşılmaktadır.

Davacı, 5043 sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla 1136 Avukatlık Kanununun 9.maddesinin değiştiğini, avukat kimliğinin resmi kimlik hükmünü kazandığını, dava konusu yönetmelik hükümlerinin yasaya aykırı bulunduğunu iddia etmektedir.

Karapara, çeşitli yasalarda yasaklanmış fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal veya gelirleri veya bir para biriminden diğer bir para birimine çevrilmesi de dahil, sözü edilen para, evrak, mal veya gelirlerin birbirine dönüştürülmesinden elde edilen her türlü maddi menfaat ve değerdir. Karaparanın elde edilenlerce meşruiyet kazandırılması amacıyla değerlendirilmesi, bu yolla elde edildiği bilinen karaparanın başkalarınca veya elde edenlerce kullanılması, kazanılması, kaynak veya niteliğinin değiştirilmesi, gizlenmesi, yerinin değiştirilmesi, transfer yoluyla aklanması karapara aklanma suçunu oluşturmaktadır. Sayılan bu suçların içinde bulunan ilgililerin tesbitinde dolayısıyla karaparanın aklanma suçlarının tesbiti ve önlenmesi açısından kimlik tesbitinin önemi açıktır.

Kimlik tesbiti için tesbite esas belgelerin sayısının çokluğu nedeniyle kimlik tesbitinin yapıldığı alanlarda, birimlerde görevlilerin bazı zorluklarla karşılaşmaları olasıdır.. Kimlik tesbitine esas belge sayısı ne kadar az ve herkesçe tanınabilen belgelerden olursa, görevlilerin kimlik tesbitinde yanılmalarının söz konusu olmayacağı açıktır. Bazı kamu kurumlarınca, çalışma alanlarıyla ilgili düzenlemelerinde kimlik tesbiti için dava konusu yönetmelik hükmüyle belirlenen kimlik tesbitine esas belgelerin (nüfus cüzdanı, sürücü belgesi gibi) kabul edildiği de herkesçe bilinmektedir.(Tapu Sicil Tüzüğünde olduğu gibi)

Avukat kimliği, mesleki bir kimlik olup, bu kimliğin kimlik tesbitinde kabul edilmesi başka meslek gruplarının benzer düzenlemeler yapmalarına, kimlik tesbitinde kimlik tesbitine

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2005/1614
Karar No : 2006/1140

esas belgelerin çokluğunun da yanlışlıkların, karışıklıkların oluşmasına neden olabileceğinin kabulü gerekir.

Yönetmelikte sayılan kimlik tesbitine esas belgelerden nüfus cüzdanı genellikle herkeste bulunan belgelerden biridir. Görevliler tarafından kolaylıkla tanınabilen bir belgedir.

Dava konusu yönetmelik hükmü, kimlik tesbitinde kimlik tesbitine esas belgeleri belirlemekte, avukat kimliğinin resmi niteliğinde bir değişiklik yaratmamaktadır. Avukat kimliğinin sahiplerince dava konusu yönetmeliğin alanı dışındaki işlemlerde kullanılması mümkündür.

Açıklanan nedenlerle yasal dayanaktan yoksun olan davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince duruşma için önceden belirlenen 22.3.2006 gününde davacı idare temsilcisi ve davalı idareler temsilcilerin geldiği görüldükten, tarafların sav ve savunmaları ile Danıştay Savcısının düşüncesi dinlendikten sonra işin gereği görüldü.

Dava Kararının Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 6/1. fıkrasının (a) bendinin son fıkrası ile Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkanlığının 17.02.2004 gün ve 746 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarelerin davanın süre aşımı yönünde reddedilmesi gerektiği iddası yerinde görülmemekle işin esasına geçildi.

4208 sayılı Kararının Aklanmasının Önlenmesine Dair Yasanın 15. maddesinde, "Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak bilgi verme, kimlik tespiti, araştırma ve inceleme yöntemleri, şüpheli işlemler, aklamaya konu menfaat ve değerlerin belirlenmesine dair gerekli düzenlemelerin yapılması, Koordinasyon Kurulunun yönetim, toplanma ve çalışma esas ve usulleri, toplantı ve karar nisabına ilişkin hususlar, Bakanlar Kurulunca bu Kanunun yayım tarihini izleyen altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almıştır.

Anılan Yasa kuralı uyarınca çıkarılan ve 2.7.1997 gün ve 23037 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4208 sayılı Kararının Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin " Kimlik Tespit Usulü" başlıklı değişik 6. maddesinde, kimlik tesbitinin bu maddede sayılan belgelerin aslının veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopilerinin alınması veya işlemle ilgili evrakın arkasına kimlik bilgilerinin kaydı suretiyle yapılacağı, kimlik tesbitinde kullanılacak belgelerin Türk uyruklu gerçek kişiler için nüfus hüviyet cüzdanı, sürücü belgesi veya pasaport olduğu, aynı maddenin son fıkrasında da, Başkanlığın kimlik tesbitinin zorunluluğuna ilişkin usul ve esaslar ile kimlik tesbitine esas belge nevini belirlemeye yetkili olduğu kurala bağlanmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2005/1614
Karar No : 2006/1140

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 5043 sayılı yasa ile değişik 9. maddesinde ise, avukat kimliklerinin, tüm resmi ve özel kuruluşlar tarafından kabul edilecek resmi kimlik olduğu kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Trabzon Barosu üyesi bir avukatın bir bankada işlem yapabilmesi için avukat kimliğinin neden kabul edilmediğinin yazılı olarak bildirilmesini istediğı, banka tarafından anılan yönetmelik hükmü ve Mali Suçları Araştırma Kurulu kararının gerekçe gösterildiğinin davacı baroya bildirilmesi üzerine bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacı Baro, dava konusu yönetmeliğe göre avukat kimliklerinin geçerli bir kimlik olarak kabul edilmemesinin, Avukatlık Yasasının anılan hükmüne aykırı olduğunu öne sürmektedir.

Kararın aklanmasının önlenmesi konusunda uygulanacak esasları belirlemek amacıyla çıkarılan 4208 sayılı yasanın 2. maddesinde, "Karapara" çeşitli kanunlarda yasaklanmış fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen para ve para yerine geçen her türlü kıymetli evraklar, mal veya gelirleri veya bir para biriminden diğer para birimine çevrilmesi de dahil, sözü edilen para, evrak, mal veya gelirlerin birbirine dönüştürülmesinden elde edilen her türlü maddi menfaat ve değer olarak tanımlanmıştır.

Kararın aklanması suçunun tespiti ve işlenmesinin engellenebilmesi için kimlik tespitinin önemi açık olduğundan, yasa koyucu tarafından idareye bu konuda düzenleme yapma yetkisi tanınmıştır.

Davalı idareler savunmalarında ; kararın aklanması suçu ile mücadelede ilgili kişinin ayrıntılı ve doğru kimlik bilgilerine sahip olunması, bu bilgilerin sadece idarelerinde değil (özellikle mali kurumlar nezdinde takibin yapılabilmesi için) diğer kuruluşlardaki bilgilerin de doğru ve ayrıntılı olması gerektiğı, bu nedenle kanun kapsamındaki işlemler için yaygın, güvenli ve tanımada zorluk çekilmeyecek nitelikteki kimliklerin (nüfus cüzdanı, sürücü belgesi ve pasaport) esas alınmasının zorunlu olduğu belirtilmektedir.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliğince üyelerine verilen avukat kimliğinin resmi niteliğe sahip olduğunda ve meslek mensubunu tanıtmaya açısından yurt çapında geçerli olduğunda kuşku bulunmamaktadır. Bununla beraber, Avukat kimliğinin ayırdedici özellikleri hakkında sadece bir meslek grubunun ve ilişkili olduğu kişilerin yeterli bilgiye sahip olduğu ve nüfus cüzdanı ve sürücü belgesi gibi yaygın kullanımının olmadığı açıktır.

Davalı idarelerin savunmasında belirtildiğı gibi "Kararın Aklanmasının Önlenmesi" bakımından, kimlik tespitine esas alınacak belgelerin yaygın kullanımda, detaylı bilgiye sahip ve herkesin kolaylıkla ayırdedici özelliklerini tespit edebileceğı nitelikte olması gerekmektedir.

Bu nedenle, avukatlık kimliklerinin kararın önlenmesinde esas alınacak belgeler içinde yer almamasında kamu hizmeti gereklerine ve hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2005/1614
Karar No : 2006/1140

Kaldı ki, Avukat kimliğinin dava konusu Yönetmelik kapsamına alınmamasının, bu kimliğin resmi niteliğini ortadan kaldırmayacağı da açıktır.

Açıklanan nedenlerle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına 22.3.2006 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Güngör	Ayla	Yeniay	Alaattin	Sıddık
DEMİRKAN	ALKIVILCIM	KAYA	ÖĞÜŞ	YILDIZ
			(X)	

Azlık Oyu (X) : Uyuşmazlık; Avukatlık kimliklerinin kimlik tespitine esas belge olarak kabul edilmeyeceğine ilişkin Türkiye Bankalar Birliği işlemi ile bu işleme dayanak olan Kararparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 6/a maddesinin iptali isteminden kaynaklanmıştır.

Avukatlık Kanununun 9. maddesinde, Avukat kimliklerinin tüm resmi ve özel kuruluşlar tarafından kabul edilecek resmi kimlik hükmünde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kararparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 6/a maddesinde ise, Türk uyruklu gerçek kişiler için kimlik tespitinde kullanılacak belgelerin sadece nüfus hüviyet cüzdanı, sürücü belgesi veya pasaport olabileceği belirtilmektedir.

Avukatlık Kanununun anılan açık hükmüne rağmen avukatlık kimliği daha alt bir norm olan yönetmelikte belirtilen diğer kimlikler gibi geçerli kabul edilmediğinde, kanun hükmü etkisiz hale gelecektir.

Bu durumda, eksik düzenlemeye dayalı yönetmelik maddesinde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Dava konusu işleme gelince;

Avukatlar tarafından yapılan başvuruya rağmen avukatlık kimliğinin resmi belge olarak kabul edilmemesinde yukarıda yer alan gerekçe ile yasaya ve hukuka aykırılık açıktır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu yönetmelik maddesi ile uygulama işleminin, iptali gerektiği oyu ile çoğunluk kararına katılmıyorum

Üye

Alaattin ÖĞÜŞ

Alaattin Öğüş